

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol.10, No.4, 2015, pp.495-509

O J E D

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติตามแนวคิดของ SCHAEFER
THE SYNTHESIS OF INDICATORS AND PARENTING BEHAVIORS IN EACH PARENTING DIMENSION
BASED ON SCHAEFER'S CONCEPT

นายปณณวิชญ์ จาตุกัญญาประทีป *

Pannavish Jatukannyaprateep

ผศ.ดร.ชุตินา สุรเศรษฐ์ **

Asst. Prof. Chutima Suraseth, Ph.D.

อ.ดร.จรินทร์ วินทะไชย์ ***

Jarintorn Wintachai, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติตามแนวคิดของ Schaefer จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบกับการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้แบบสอบถามลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครจำนวน 165 คน

ผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละมิติ พบว่า มิติที่ครอบคลุมประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การแสดงออกถึงความรัก เช่น การแสดงออกถึงความรักทางกาย ทางวาจา (2) การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ เช่น การรับฟังปัญหา ให้กำลังใจ และ (3) การมีส่วนร่วม หรือการทำกิจกรรมร่วมกัน มิติการควบคุมประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การตั้งกฎและข้อบังคับ เช่น กำหนดเวลากลับบ้าน มีข้อห้ามต่างๆ และ (2) การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ เช่น การตักเตือน ย้ำ ทำโทษ และมิติการให้อิสระทางจิตประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย เช่น การรับฟังความคิดเห็น (2) การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ เช่น การให้อิสระในการเลือก การคิด ตัดสินใจ และ (3) การใช้วิธีที่ไม่ขึ้นนำและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ เช่น การใช้เหตุผล หรือให้ลูกได้ทำในสิ่งที่ต้องการ

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: zatopaz.pj@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: chutima_suraseth@yahoo.com

*** อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: jwintach@gmail.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The aims of this study were to synthesize the indicator of parenting dimension, based on Schaefer's concept and to study the parenting behavior in each dimension of secondary school students' parent. Samples of this study were 165 secondary school students. Indicators were synthesized by reviewing the related literatures and empirical data.

The result showed that there are 3 indicators that have been used and measured. The first dimension is Warmth dimension which consists of (1) expression of love, such as physical and verbal expression, (2) emotional support, such as willing to listening to their kid's problem and encouraging them, (3) involvement, such as doing things or going out together. The second dimension is Control dimension which consists of (1) rules and limit setting, such as setting routine time and other rules, (2) monitoring and enforcing the rules, such as punishing and giving advice. The last dimension is psychological autonomy which consists of (1) democracy discipline, such as giving attention to their opinions, (2) giving them freedom to develop their identity, such as giving them freedom to choose and to think, and (3) using of noncoercive method.

คำสำคัญ: การอบรมเลี้ยงดู / มิติการอบรมเลี้ยงดู / พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดู

KEYWORDS: PARENTING / PARENTING DIMENSION / PARENTING BEHAVIOR

บทนำ

สถาบันครอบครัวนับเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่กับเด็กตั้งแต่เกิด ปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูและวัยรุ่นนับเป็นกระบวนการทางสังคม (Socialization) ที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นตั้งแต่แรกคลอดและมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการของวัยรุ่นในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจริยธรรม ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นอาจเรียกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งหมายถึงแนวทางปฏิบัติของผู้ที่มีความใกล้ชิดที่มีต่อวัยรุ่น เพื่อสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจ ไปจนถึงสนับสนุนในการเสริมสร้างทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคม ทักษะคิด ค่านิยม ผ่านทางการสอน ฝึกฝน และสังเกต เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในครอบครัวและสังคม

การอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญต่อการพัฒนาการ และการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูต่อพฤติกรรมต่างๆ ของวัยรุ่นพบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับ ความรู้สึกเป็นอิสระ พฤติกรรมช่วยเหลือสังคม (Baumrind, 1967) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Steinberg, Elmen, & Mounts, 1989; นฤมล สิริพันธ์, 2533) การมีวินัยในตนเอง (บัณฑิตา ศักดิ์อุดม, 2523) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (มาริสา รัชปัทย์, 2532) และความฉลาดทางอารมณ์ (สุภาพรรณ โคตรจรัส & ชุมพร ยงกิตติกุล, 2545) และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมยังส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว (Chang, Schwartz, Dodge, & McBride-Chang, 2009) และการสูบบุหรี่ (Radziszewska, Richardson, Dent, & Flay,

1996) เป็นต้น การศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักวิจัยต่างเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อตัวเด็ก

ด้วยเหตุนี้ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูจึงมีความสำคัญต่อการศึกษาวิจัย นักวิจัยจำนวนมากได้เสนอและพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทหลักๆ ได้แก่ (1) แนวคิดที่เสนอว่าการอบรมเลี้ยงดูประกอบไปด้วยมิติต่างๆ และทำการวัดการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับมิติการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer (1965b) ที่ได้แบ่งมิติการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติยอมรับ/ไม่ยอมรับ (Acceptance/Rejection) มิติการให้อิสระทางจิต/การควบคุมทางจิต (Psychological autonomy/Psychological Control) และมิติการควบคุมมั่นคง/ควบคุมหละหลวม (Firm control/Lax Control) และ (2) แนวคิดที่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นส่วนผสมของมิติต่างๆ เช่น แนวคิดของ Baumrind (1971) และ Maccoby and Martin (1983) ที่แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 รูปแบบ แต่ละรูปแบบประกอบขึ้นจากส่วนผสมที่แตกต่างกันระหว่างมิติการควบคุมหรือเรียกร้องจากพ่อแม่และมิติการตอบสนองความรู้สึกของเด็ก ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แบบควบคุม แบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง

งานวิจัยส่วนใหญ่ทั้งในและต่างประเทศชี้ให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ดีที่สุด นักวิจัยจึงเริ่มมีความสนใจในการศึกษาผลขององค์ประกอบย่อยของการอบรมเลี้ยงดู (Barber, Stolz, Olsen, Collins, & Burchinal, 2005) การวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่แยกเป็นแต่ละมิตินั้น จะช่วยให้นักวิจัยได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูมากกว่า และทราบว่าผลของการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละรูปแบบนั้นได้รับอิทธิพลมาจากมิติการอบรมเลี้ยงดูแบบใด (Darling & Steinberg, 1993) นอกจากนี้ แนวคิดของ Schaefer (1965b) ยังเป็นที่นิยมใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในปัจจุบัน แต่อาจมีการใช้ชื่อมิติแตกต่างกันไปตามนักวิจัยแต่ละท่าน เนื่องจากแนวคิดของ Schaefer (1965b) มีการแยกการให้อิสระทางจิตและการควบคุมทางจิตออกมาจากการควบคุมพฤติกรรม ทำให้นักวิจัยสามารถตรวจสอบผลกระทบของการควบคุมที่มีต่อพัฒนาการของเด็กในมุมมองที่แตกต่างกันออกไป Schaefer ได้พัฒนาแบบวัด Child's Report of Parental Behavior Inventory (CRPBI) (Schaefer, 1965a) เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยและเป็นที่นิยมตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา (Barber et al., 2005) ทำให้มีการศึกษาวิจัยเป็นหลักฐานจำนวนมาก แต่จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในประเทศไทยพบว่าส่วนใหญ่ยังคงใช้แนวคิดการอบรมเลี้ยงดูที่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Baumrind (1971) และ Maccoby and Martin (1983)

นอกจากนี้ ความแตกต่างของวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องคำนึงถึงบทบาทของบริบททางสังคมรอบๆครอบครัว ซึ่งเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับค่านิยมและทัศนคติต่อการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบต่างๆมากยิ่งขึ้น ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยเองก็มีความจำเพาะและแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศในทวีปยุโรปมากพอสมควร และยังคงมีความแตกต่างจากประเทศในภูมิภาคเอเชียเช่นกัน ด้วยความแตกต่างทางวัฒนธรรมนี้เอง ทำให้การนำแนวคิดเกี่ยวกับ

การอบรมเลี้ยงดูจากประเทศตะวันตกมาใช้อาจไม่สามารถอธิบายแนวทางการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยได้อย่างแม่นยำ ประกอบกับในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งในด้านโครงสร้างครอบครัว โครงสร้างประชากร รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทั้งทางด้านคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งอาจส่งผลต่อรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เช่น แนวโน้มครอบครัวเดี่ยวที่มีสามีและภรรยาและลูกอยู่ด้วยกันมีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 34.9 ในปี พ.ศ. 2545 เหลือเพียงร้อยละ 27.5 ในปี พ.ศ. 2555 และแนวโน้มครอบครัวที่มีสามีภรรยาอยู่ด้วยกันเพียงลำพังมีแนวโน้มมากขึ้นจากร้อยละ 13.3 ในปี พ.ศ. 2545 ไปเป็นร้อยละ 15.7 ในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งอาจมีเหตุผลเนื่องจากการย้ายถิ่นโดยเฉพาะการย้ายถิ่นเข้าสู่กรุงเทพมหานครเพื่อหางานทำ การติดตามบุคคลในครอบครัว เพื่อหน้าที่การงาน และเพื่อการศึกษา (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557a, 2557b) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการสื่อสารที่เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตและสถาบันทางสังคมมากกว่าสมัยก่อน มีการย้ายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจากลักษณะพบหน้ากันโดยตรง (face-to-face relationship) ไปสู่ความสัมพันธ์ที่มีสื่อเป็นตัวกลางมากขึ้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2539) จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้การนำแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูจากต่างประเทศมาใช้จึงควรมีการปรับให้มีความเหมาะสมกับบริบทสังคมไทยในปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของมิติการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer จากเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมาและศึกษาลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพในแต่ละตัวบ่งชี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติตามแนวคิดของ Schaefer
- 2) เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในแต่ละตัวบ่งชี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 132,319 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 165 คน จากโรงเรียนจำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดปทุมวนาราม โรงเรียนกุหลาบวิทยา โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ และโรงเรียนมัธยมสันพิทยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองซึ่งใช้ในการเก็บข้อมูลความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือแนวทางการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตามตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer (1965b) แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น บุคคลที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียน และตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามครอบคลุมตัวบ่งชี้ 8 ตัวบ่งชี้ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด ให้กลุ่มตัวอย่างเลือกวิธีการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียนดูแลนักเรียนว่าตรงกับตัวบ่งชี้ใดพร้อมระบุถึงพฤติกรรมของผู้ปกครองที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้

การดำเนินการเก็บข้อมูล

ในการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติ ตามแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer ผู้วิจัยได้รวบรวมและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้

ในการดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยจากผู้อำนวยการโรงเรียนและครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย เมื่อได้รับการตอบรับและอนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการจัดส่งแบบแบบสอบถามพร้อมกับคำอธิบาย หลังจากโรงเรียนดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบกับวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์พฤติกรรมในแต่ละตัวบ่งชี้จากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยของงานวิจัยชิ้นนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติ และลักษณะพฤติกรรมในแต่ละตัวบ่งชี้ของผู้ปกครอง

ผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติ

1) มิตรกอบอุ้ม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมิตรกอบอุ้ม นักวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ได้อธิบายถึงตัวบ่งชี้ของมิตรกอบอุ้มในการทำาวัดไว้หลายประการ แต่มีตัวบ่งชี้ที่มีสอดคล้องกับมิตรกอบอุ้มและเป็นที่ยอมรับในการใช้วัดอยู่ 3 ตัว ได้แก่

1.1) การแสดงความรัก (Baldwin, 1955; Barnes, Farrell, & Cairns, 1986; Herman, Dornbusch, & Herting, 1997; Rohner, 1986; Schaefer, 1965b; Milton, อ้างถึงใน Sears, Maccoby, & Levin, 1957; Skinner, Johnson, & Snyder, 2005; Slater, 1962; Steinberg, Lamborn, Dornbusch, & Darling, 1992; Turner, Irwin, Tschann, & Millstein, 1993; ดวงเดือน พันธุมนาวิณ, อรพินทร์ ชูชม, และ งามตา วนิทานนนท์, 2528) หมายถึง การแสดงออกทางกาย วาจา และการกระทำถึงการยอมรับ การให้ความรัก และความอบอุ่น

1.2) การตอบสนองความต้องการและสนับสนุนทางอารมณ์ (Barnes et al., 1986; Herman et al., 1997; Rohner, 1986; Schaefer, 1965b; Milton, อ้างถึงใน Sears et al., 1957; Skinner et al., 2005; Slater, 1962; Steinberg et al., 1992; ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ, 2528) หมายถึง การแสดงออกถึงเข้าใจ มีความเต็มใจและพร้อมช่วยเหลือและให้การสนับสนุนลูก

1.3) การมีส่วนร่วม (Barnes et al., 1986; Grolnick & Ryan, 1989; Herman et al., 1997; Schaefer, 1965b; Milton, อ้างถึงใน Sears et al., 1957; Skinner et al., 2005; Slater, 1962; Steinberg et al., 1992; ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ, 2528) หมายถึง การให้เวลากับลูก และมีส่วนร่วมกับลูกในการทำกิจกรรมต่างๆ

2) มิติการควบคุม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมิติการควบคุม นักวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ได้อธิบายถึงตัวบ่งชี้ของนี้ในการทำาวัดไว้อย่างหลากหลาย แต่มีตัวบ่งชี้ที่มีสอดคล้องและเป็นที่ยอมรับในการใช้วัดอยู่ 2 ตัว ได้แก่

2.1) การตั้งกฎและข้อบังคับ (Baldwin, 1955; Grolnick & Ryan, 1989; Schaefer, 1965b; Sessa, Avenevoli, Steinberg, & Morris, 2001; Slater, 1962; Steinberg et al., 1992) หมายถึง การวางกฎข้อบังคับ และความคาดหวังที่ชัดเจนและบอกให้ลูกรับรู้ รวมไปถึงระดับความเข้มงวดของกฎเกณฑ์ที่วางไว้

2.2) การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ (Baldwin, 1955; Grolnick & Ryan, 1989; Hardy, Power, & Jaedicke, 1993; Herman et al., 1997; Schaefer, 1965b; Slater, 1962; Steinberg et al., 1992) หมายถึง แนวทางปฏิบัติและติดตามดูแล เพื่อให้ลูกได้ปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับ หรือให้ลูกได้มีพฤติกรรมเป็นไปตามที่พ่อแม่คาดหวังไว้

3) มิติการให้อิสระทางจิต

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมิติการให้อิสระทางจิต นักวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูได้ให้ความหมายและอธิบายถึงตัวบ่งชี้ของมิตินี้ไว้หลายประการ แต่มีตัวบ่งชี้ที่มีสอดคล้องและเป็นที่ยอมรับในการใช้วัดอยู่ 3 ตัว ได้แก่

3.1) การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย (Bloom, 1985; Herman et al., 1997; Steinberg et al., 1992) หมายถึง การสนับสนุนให้ลูกได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึก และเคารพในความคิดเห็นนั้น

3.2) การกระตุ้นให้เด็กแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของตนเอง (Herman et al., 1997; Schaefer, 1965b; Steinberg et al., 1992; ดวงเดือน พันธุนาวิน และคณะ, 2528) หมายถึง การให้โอกาสและส่งเสริมการพัฒนาอัตลักษณ์ของตนเอง

3.3) การใช้วิธีการที่ปราศจากการบังคับขู่เข็ญ (Grolnick & Ryan, 1989; Herman et al., 1997; Schaefer, 1965b; Steinberg et al., 1992) หมายถึง การไม่ใช้การชี้แนะโดยตรงไปตรงมา และใช้การบังคับขู่เข็ญเพื่อให้ลูกปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองคาดหวัง

ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครจำนวน 165 คน ได้ผลตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองในแต่ละมิติ

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดู	ตัวอย่างพฤติกรรม	จำนวน(คน)
มิติที่ 1 มิตรกอบอุ่น		
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 : การแสดงออกถึงความรัก		
(1) การแสดง ออกทางกาย	กอด หอมแก้ม	64
(2) การแสดงความห่วงใย ใส่ใจ	เป็นห่วง เอาใจใส่ สั่งสอน ให้คำปรึกษา	48
(3) การแสดง ออกทางวาจา	บอกรัก ชมเชย	21
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 : การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์		
(1) เปิดใจรับฟังปัญหา	รับฟังเรื่องที่ไม่สบายใจ เรื่องการเรียน เรื่องเพื่อน	62
(2) ให้กำลังใจ	ให้กำลังใจเรื่องการเรียน เมื่อทำผิดพลาด หรือมีเรื่องที่ไม่สบายใจ	51
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 : การมีส่วนร่วม		
(1) ทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	ทานข้าว ดูละคร เล่นกีฬา ทำงานบ้านด้วยกัน	44
(2) ทำกิจกรรมนอกบ้านด้วยกัน	ไปเที่ยวไปทำบุญ ซื้อของด้วยกัน	33
(3) กิจกรรมด้านการเรียน	สอนงานสอนการบ้าน พาไปเรียนพิเศษ	7

ตารางที่ 1 ตารางแสดงลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองในแต่ละมิติ (ต่อ)

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดู	ตัวอย่างพฤติกรรม	จำนวน(คน)
มิติที่ 2 มิติการควบคุม		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 : การตั้งกฎและข้อบังคับ		
(1) ตั้งความคาดหวังเรื่องการเรียนรู้	ตั้งความคาดหวังเรื่องผลการเรียน ให้ลูกตั้งใจเรียน	69
(2) กำหนดเวลาต่างๆ	กำหนดเวลากลับบ้าน ตื่นนอน เข้านอน	43
(3) กำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติ	กำหนดแนวทางการปฏิบัติตัวในบ้าน ข้อห้ามต่างๆ	28
(4) กำหนดงานบ้าน	มีการมอบหมายงานบ้านให้ทำ	24
(5) ตั้งความคาดหวังเรื่องการทำงาน	อยากให้ทำงานที่ดี หรือเลือกอาชีพตามที่พ่อแม่คาดหวัง	20
(6) คาดหวังให้เป็นคนดี	คาดหวังให้เป็นคนดี มีศีลธรรม มีความกตัญญู	19
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 : การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ		
(1) แนะนำ สั่งสอนการปฏิบัติตัวและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น	ตักเตือนสั่งสอนและแนะนำการใช้ชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	43
(2) ใช้การติดตาม ตักเตือน	เฝ้าสังเกต ติดตาม เตือน หรือย้ำให้ทำ	27
(3) แนะนำสั่งสอนเรื่องการเรียนรู้	สั่งสอนให้ตั้งใจเรียน และแนะนำเรื่องการเรียนรู้	25
(4) ใช้วิธีที่เข้มงวด	ใช้การดุตำท้อโทษ บังคับ	9
มิติที่ 3 มิติการให้อิสระทางจิต		
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 : การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย		
(1) รับฟังความคิดเห็น	เปิดใจรับฟังความเห็นในทุกเรื่อง	21
(2) นำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณา	นำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณา ตัดสินใจพิจารณา	10
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 : การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์		
(1) ให้อิสระในการเลือก	ให้อิสระในการเลือกเรียน เลือกอาชีพ	43
(2) ให้อิสระ แต่ต้องอยู่ในขอบเขต	ให้อิสระในการทำสิ่งต่างๆ แต่ต้องอยู่ในขอบเขต	18
(3) สนับสนุนการคิดและการตัดสินใจ	สนับสนุนการการคิดและการตัดสินใจ	18
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 : การใช้วิธีที่ไม่ชี้แนะและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ		
(1) พุดคุยด้วยเหตุผล	พุดคุยด้วยเหตุผล ไม่ใช้วิธีการบังคับ	30
(2) ให้ทำสิ่งที่ชอบหรือสิ่งที่ถนัด	ไม่บังคับเรื่องเรียน ให้ทำสิ่งที่อยากทำ	14

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้แยกตามมิติได้ดังนี้

1) มิตรรักอบอุ่น ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่ การแสดงออกถึงความรัก การสนับสนุนและการตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ และการมีส่วนร่วม จากการเก็บข้อมูล มีลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.1) การแสดงออกถึงความรัก

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การแสดงออกทางกาย เช่น การกอด หอมแก้ม (2) การแสดงความห่วงใย ใส่ใจ เช่น แสดงความเป็นห่วง เอาใจใส่ สั่งสอนให้คำปรึกษา และ (3) การแสดงออกทางวาจา เช่น การบอกรัก ชมเชย

1.2) การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) เปิดใจรับฟังปัญหา เช่น เปิดใจรับฟังเรื่องที่ทำให้ลูกไม่สบายใจ เรื่องการเรียน หรือเรื่องเพื่อน และ (2) ให้กำลังใจ เช่น ให้กำลังใจในการเรียน หรือเมื่อทำผิดพลาด

1.3) การมีส่วนร่วม

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะกิจกรรมที่ทำร่วมกัน ได้แก่ (1) กิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัว เช่น รับประทานอาหารด้วยกัน ดูละคร เล่นกีฬา ทำงานบ้านด้วยกัน (2) กิจกรรมที่ทำด้วยกันนอกบ้าน เช่น ไปเที่ยว ไปซื้อของ ไปวัดทำบุญด้วยกัน และ (3) กิจกรรมด้านการเรียน เช่น ช่วยสอนการบ้าน หรือพาไปเรียนพิเศษ

2) มิติการควบคุม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ การตั้งกฎและข้อบังคับ และการติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ จากการเก็บข้อมูล มีลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.1) การตั้งกฎและข้อบังคับ

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ (1) กำหนดเวลาต่างๆ เช่น กำหนดเวลากลับบ้าน ตื่นนอน เข้านอน (2) กำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติ เช่น การปฏิบัติตัวในบ้าน จะไปที่ไหนให้บอกก่อน ข้อห้ามเรื่องการพนันและยาเสพติด (3) มอบหมายงานบ้านให้ทำ (4) ตั้งความคาดหวังเรื่องการเรียน เช่น ตั้งความคาดหวังเรื่องผลการเรียน คาดหวังให้ตั้งใจเรียน (5) ตั้งความคาดหวังเรื่องการทำงาน เช่น ให้ได้ทำงานที่ดี ให้เลือกอาชีพตามที่พ่อแม่คาดหวัง และ (6) คาดหวังให้เป็นคนดี มีศีลธรรม กตัญญู

2.2) การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ตามแนวทางที่ผู้ปกครองใช้ได้แก่ (1) ใช้การติดตาม ตักเตือน เช่น เฝ้าสังเกต เตือนหรือย้ำให้ทำ (2) ใช้วิธีที่เข้มงวด เช่น ใช้การดุคำ ทำโทษ หรือการบังคับ (3) ให้คำแนะนำสั่งสอนเรื่องการประพฤติตัว เช่น สั่งสอน แนะนำการใช้ชีวิต สอนการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และ (4) แนะนำสั่งสอนเรื่องการเรียนรู้

3) **มิติการให้อิสระทางจิต** ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่ การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ และการใช้วิธีที่ไม่ชี้แนะและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ จากการเก็บข้อมูล มีลักษณะพฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.1) การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) รับฟังความคิดเห็น เช่น เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของลูกในทุกเรื่อง ฟังและร่วมแสดงความคิดเห็น และ (2) นำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณา ตัดสินใจ

3.2) การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ให้อิสระในการเลือก เช่น การเลือกเรียน เลือกอาชีพ (2) ให้อิสระในการทำสิ่งที่ต้องการ แต่ต้องอยู่ในขอบเขต และ (3) สนับสนุนการคิดและการตัดสินใจ

3.3) การใช้วิธีที่ไม่ชี้แนะและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) พุดคุยด้วยเหตุผล ไม่ใช้วิธีการบังคับ และ (2) ให้ทำสิ่งที่ชอบหรือสิ่งที่ถนัด เช่น ไม่บังคับเรื่องเรียน ให้ทำสิ่งที่อยากทำ

อภิปรายผล

1. ผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติ

ผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติพบว่า มิติที่ครอบคลุมมีตัวบ่งชี้ที่นิยมนำมาใช้วัดและศึกษากัน 3 ตัว ได้แก่ (1) การแสดงออกถึงความรัก (2) การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ และ (3) การมีส่วนร่วม มิติการควบคุมมีตัวบ่งชี้ 2 ตัวที่นิยมนำมาใช้ศึกษา ได้แก่ (1) การตั้งกฎและข้อบังคับ และ (2) การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ และสำหรับมิติการให้อิสระทางจิตนั้น พบว่ามีตัวบ่งชี้ 3 ตัวที่มักนำมาใช้ศึกษา ได้แก่ (1) การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย (2) การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ และ (3) การใช้วิธีที่ไม่ชี้แนะและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้การสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสังเคราะห์ให้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ Schaefer (1965b) ที่ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดู และได้ให้คำนิยามในแต่ละมิติไว้ โดยมิติที่ครอบคลุม หรือยอมรับ/ไม่ยอมรับ หมายถึง ระดับการแสดงออกถึงความรักและการยอมรับในมิติการควบคุม Schaefer ได้ให้นิยามไว้ว่า หมายถึง เป็นการสร้างกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับโดยพ่อแม่ กำหนดขอบเขตกิจกรรมลูกๆ และบังคับใช้กฎและขอบเขตนั้นๆ และมิติการให้อิสระทางจิต Schaefer (1965b) ได้ให้นิยามไว้ว่า เป็นวิธีการและแนวทางการจิตวิทยาที่พ่อแม่ใช้ในการควบคุมหรือส่งเสริมกิจกรรมและพฤติกรรมลูก เพื่อยับยั้งหรือสนับสนุนลูกให้ได้พัฒนาอัตลักษณ์ของตนเอง นอกจากนี้ผลการสังเคราะห์ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Steinberg et al. (1992) ที่ได้ให้นิยามของแต่ละมิติ ดังนี้ มิติที่ครอบคลุมหมายถึงระดับของความรัก การ

ตอบสนอง และการมีส่วนร่วมที่มีต่อลูก มิติการควบคุมหมายถึงระดับของการเฝ้าสังเกตติดตามและขอบเขตของสิ่ง
ที่เด็กทำได้ และมิติการให้อิสระทางจิตหมายถึงการไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับ ใช้ความเป็นประชาธิปไตย และกระตุ้น
ให้เด็กได้แสดงออกและพัฒนาอัตลักษณ์ของตนเอง

2. ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้

จากผลการเก็บข้อมูลพฤติกรรมของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้โดยใช้แบบสอบถาม ในมิติรักอบอุ่น ตัวบ่งชี้
การแสดงออกถึงความรัก พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงออกโดยการกอดหรือหอมแก้ม มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น
ที่แสดงออกทางวาจาโดยการบอกรัก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Chung (2014) ที่กล่าวว่าพ่อแม่ชาวเอเชียมัก
ไม่แสดงออกความรักกับลูกโดยการบอกรัก เนื่องจากค่านิยมที่มองว่าการแสดงออกทางอารมณ์ที่มากเกินไปควร
สงวนไว้ พ่อแม่ชาวเอเชียจึงเลือกที่จะแสดงออกถึงความรักด้วยวิธีอื่นแทน เช่น การให้ความเอาใจใส่ ในตัวบ่งชี้
การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เปิดใจรับฟังปัญหาและให้กำลังใจ และ
ในตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วม นักเรียนส่วนใหญ่ระบุถึงการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันหรือการไปเที่ยวด้วยด้วยกัน ซึ่ง
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนันท์ อัครชัยอุดม และ ปัทมาศิริ ธีรานุรักษ์ จารุชัยนิวัฒน์ (2012) ที่พบว่าการดูแล
เด็กและเป็นเพื่อนเล่น เป็นส่วนหนึ่งของการใช้เวลาด้วยกันของผู้ปกครองกับเด็ก

ในมิติการควบคุม ตัวบ่งชี้การตั้งกฎและบังคับ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ตั้งความคาดหวังกับเรื่องผลการ
เรียนของลูก และต้องการให้ลูกตั้งใจเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Spera, Wentzel, and Matto (2009)
และ Chao (1996) ที่พบว่า พ่อแม่ที่มีเชื้อสายเอเชียมักตั้งความคาดหวังและให้ความสำคัญกับการเรียนของลูกไว้
สูง ซึ่งมีสาเหตุมาจากค่านิยมของผู้ปกครองชาวเอเชียที่มองว่าการศึกษาของลูกเป็นความรับผิดชอบอันดับต้นๆ
และยังเป็นสิ่งที่ตัดสินใจว่าตัวเองอบรมเลี้ยงดูลูกได้ประสบความสำเร็จมากแค่ไหน (Chao, 1995) สำหรับตัวบ่งชี้การ
ติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีแนวทางในการทำให้ลูกสามารถปฏิบัติตามได้ตามแบบที่
ตนเองคาดหวังไว้โดยการให้คำแนะนำและสั่งสอนเรื่องการปฏิบัติตัวและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมากที่สุด ซึ่งอาจมี
สาเหตุมาจากสังคมไทยมีค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการรักษามารยาทและการปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมทั้งในบ้าน
และต่อหน้าผู้อื่น (Pinyuchon & Gray, 1997)

ในมิติการให้อิสระทางจิต ตัวบ่งชี้การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย นักเรียนระบุถึงพฤติกรรมของผู้ปกครอง
สำหรับตัวบ่งชี้คือการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและนำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ซึ่ง
สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณิศา เลิศลอย และ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2013) ที่พบว่าในการส่งเสริมความเป็น
ประชาธิปไตยในบ้าน ผู้ปกครองคิดว่าควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและมีเวลาพูดคุยรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
สำหรับตัวบ่งชี้การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ พบว่า การให้อิสระในการเลือกเรียนและเลือกอาชีพมีความถึ
มากที่สุด ความถึในด้านนี้มีมากกว่าด้านอื่นๆ อาจมีสาเหตุมาจากวัยมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นวัยที่กำลังค้นหาและ
สร้างอัตลักษณ์ของตนเอง และเป็นช่วงที่มองว่าต่อไปตนจะต้องเรียนสายไหนและประกอบอาชีพอะไร (สุรางค์
ไคว์ตระกูล, 2554) นักเรียนวัยนี้จึงให้ความสำคัญกับด้านนี้มากเป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูและข้อมูลพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้ นับเป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวัด โดยมีพื้นฐานมาจากแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer และพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูที่ได้จากการเก็บข้อมูลก็มีความตรงกับบริบทของสังคมในปัจจุบันของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้น ผู้ที่ต้องการพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูสำหรับวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถนำกรอบแนวคิดและพฤติกรรมไปใช้อ้างอิงในการพัฒนาแบบวัดได้ เพื่อให้ได้แบบวัดที่ตรงตามบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันมากที่สุด

2) จากข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง สามารถนำไปใช้ในการสังเกตและสัมภาษณ์เด็กและวัยรุ่นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กได้ ซึ่งจะสะท้อนถึงการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในมิติต่างๆ เพื่อนำมาใช้วางแผนในการช่วยเหลือและสนับสนุนเด็ก และนำมาใช้ในการวางแผนและให้คำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติข้างต้นได้มาจากการสังเคราะห์จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนถึงพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในตัวบ่งชี้และมิติต่างๆ จึงควรมีการศึกษาวิเคราะห์ว่าตัวบ่งชี้แต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับมิติการอบรมเลี้ยงดูแต่ละมิติอย่างไร เพื่อเป็นการยืนยันว่าตัวบ่งชี้ในแต่ละมิติที่ได้จากการสังเคราะห์มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้วัดมิติการอบรมเลี้ยงดูได้

2) ควรมีการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างมิติการอบรมเลี้ยงดูแต่ละมิติกับพฤติกรรมหรือตัวแปรทางจิตวิทยาต่างๆของเด็กและวัยรุ่น โดยใช้ลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้ในการสร้างเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบว่ามิติและตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับตัวแปรนั้นๆอย่างไร และมีความเหมือนหรือต่างจากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาอย่างไร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. (2539). วัฒนธรรมในสังคมไทย: พิเคราะห์ด้วยวิธีการมานุษยวิธีในจินตนาการสู่ปี 2000. ใน ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ), *นวัตกรรมเชิงกระบวนทัศน์ด้านไทยศึกษา* (หน้า 235-296). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม, และ งามตา วนินทานนท์. (2528). *ปัจจัยทางจิตวิทยาในเวทีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย รายงานการวิจัยฉบับที่ 32*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นฤมล สิริพันธ์. (2533). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัณฑิตา ศักดิ์อุดม. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความมีวินัยในตนเองตามการรับรู้ของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาริสา รัฐปติย์. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรรณิศา เลิศลอย และ ศศิลักษณ์ ชัยนกิจ. (2013). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยของเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนบ้านใหญ่. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 8(1), 963-971.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557a). *มองภาพครัวเรือนไทยในรอบ 10 ปี*. สืบค้นจาก http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/citizen/news/news_59.jsp
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557b). *สารสถิติ ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม 2557*. กรุงเทพมหานคร: สำนักสถิติพยากรณ์.
- สุนันท์ อัครชัยอุดม และ ปัทมาศิริ ธีรานุรักษ์ จารุชัยนิวัฒน์. (2012). การศึกษาการใช้เวลาร่วมกันของผู้ปกครองและบุตร โรงเรียนอนุบาลดอกหญ้า. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 7(1), 1749-1759.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส และ ชุมพร ยงกิตติกุล. (2545). *ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นไทย. Proceeding of the East-West Psychological Science Research Center*, 2, 47-60.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2554). *จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 10*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Baldwin, A. L. (1955). *Behavior and development in childhood*. Texas: Dryden Press.
- Barber, B. K., Stolz, H. E., Olsen, J. E., Collins, W. A., & Burchinal, M. (2005). Parental support, psychological control, and behavioral control: Assessing relevance across time, culture, and method. *Monographs of the Society for Research in Child Development, 70*(4), 1-147.
- Barnes, G. M., Farrell, M. P., & Cairns, A. (1986). Parental socialization factors and adolescent drinking behaviors. *Journal of Marriage and the Family, 48*, 27-36.
- Baumrind, D. (1967). Child care practices anteceding three patterns of preschool behavior. *Generic Psychology Monographs, 75*, 43-88.
- Baumrind, D. (1971). Current patterns of parental authority. *Developmental Psychology Monograph, 4*(1), 1-103.
- Bloom, B. L. (1985). A factor analysis of self-report measures of family functioning. *Family Process, 24*, 225-239.
- Chang, L., Schwartz, D., Dodge, K. A., & McBride-Chang, C. (2009). Harsh parenting in relation to child emotion regulation and aggression. *Journal of Family Psychology, 14*, 598-606.
- Chao, R. K. (1995). Chinese and European American cultural models of the self-reflected in mothers' childrearing beliefs. *Ethos, 23*, 328-354.
- Chao, R. K. (1996). Chinese and European Americans mothers' beliefs about the role of parenting in children's school success. *Journal of Cross-cultural Psychology, 27*, 403-423.
- Chung, C. (2014). Why Chinese parents don't say I love you. Retrieved from <http://www.dailylife.com.au/life-and-love/real-life/why-chinese-parents-dont-say-i-love-you-20140304-341ws.html>
- Darling, N., & Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model. *Psychological Bulletin, 113*(3), 487-496.
- Grolnick, W. S., & Ryan, R. M. (1989). Parent styles associated with children's self-regulation and competence in school. *Journal of Educational Psychology, 81*(2), 143-154.
- Hardy, D. F., Power, T. G., & Jaedicke, S. (1993). Examining the relation of parenting to children's coping with everyday stress. *Child Development, 64*, 1829-1841.
- Herman, M. R., Dornbusch, S. M., & Herting, J. R. (1997). The influence of family regulation, connection, and psychological autonomy on six measures of adolescent functioning. *Journal of Adolescence Research, 12*(1), 34-67.
- Maccoby, E. E., & Martin, J. A. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. In E. M. Hetherington (Ed.), *Handbook of child psychology : Vol. 4 : Socialization, personality, and social development* (4th ed., pp. 1-101). New York: Wiley.

- Pinyuchon, M., & Gray, L. A. (1997). Understanding Thai families: A cultural context for therapists using a structural approach. *Contemporary Family Therapy, 19*(2), 209-228.
- Radziszewska, B., Richardson, J. L., Dent, C. W., & Flay, B. R. (1996). Parenting style and adolescent depressive symptoms, smoking, and academic achievement: Ethnic, gender, and SES differences. *Journal of Behavioral Medicine, 19*(3), 289-305.
- Rohner, R. P. (1986). *The warmth dimension: Foundation of parental acceptance-rejection theory*. CA: Sage.
- Schaefer, E. S. (1965a). Children's reports of parental behavior: An inventory. *Child Development, 36*(2), 413-424.
- Schaefer, E. S. (1965b). A configurational analysis of children's reports of parent behavior. *Journal of Consulting Psychology, 29*(6), 552-557.
- Sears, R. R., Maccoby, E. E., & Levin, H. (1957). *Patterns of child rearing*. Evanston, IL: Row Peterson.
- Sessa, F. M., Avenevoli, S., Steinberg, L., & Morris, A. S. (2001). Correspondence among informants on parenting: Preschool children, mothers, and observers. *Journal of Family Psychology, 15*(1), 53-68.
- Skinner, E., Johnson, S., & Snyder, T. (2005). Six dimensions of parenting: A motivational model. *Parenting: Science and Practice, 5*(2), 175-225.
- Slater, P. E. (1962). Parental behavior and the personality of the child. *Journal of Genetic Psychology, 101*, 53-68.
- Spera, C., Wentzel, K. R., & Matto, H. C. (2009). Parental aspirations for their children's educational attainment: relations to ethnicity, parental education, children's academic performance, and parental perceptions of school climate. *Journal of Youth and Adolescence, 38*(8), 1140-1152.
- Steinberg, L., Elmen, J. D., & Mounts, N. S. (1989). Authoritative parenting, psychosocial maturity, and academic success among adolescents. *Child Development, 60*(6), 1424-1436.
- Steinberg, L., Lamborn, S. D., Dornbusch, S. M., & Darling, N. (1992). Impact of parenting practices on adolescent achievement: Authoritative parenting, school involvement, and encouragement to succeed. *Child Development, 63*(5), 1266-1281.
- Turner, R. A., Irwin, C. E., Jr., Tschann, J. M., & Millstein, S. G. (1993). Autonomy, relatedness, and the initiation of health risk behaviors in early adolescence. *Health Psychology, 12*, 200-208.